

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **nezl. J. M.**, narozená „X“,
zastoupená zákonnou zástupkyní I. M.,
obě bytem „X“,
zastoupené advokátem Mgr. Jiřím Kokešem,
se sídlem Na Flusárně 168, 261 01 Příbram,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2017, č. j. MPSV-2017/203751-916, o příspěvek na péči,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 10. 2017, č. j. MPSV-2017/203751-916, kterým bylo dle ust. § 7, § 8, § 9, § 11 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném do 30. 9. 2017 (dále jen „zákon o sociálních službách“), změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

I. stupně“) ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6663/2017/KAD, a to tak, že bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči žalobkyně ze 13 200 Kč na 9 900 Kč měsíčně ode dne 1. 11. 2017, namísto původního snížení příspěvku na péči ze 13 200 Kč na 6 600 Kč od března 2017.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného nedůvodně a neoprávněně zasahuje do jejích práv. Žalobkyně se domnívá, že nebyly splněny podmínky pro snížení příspěvku na péči, a žalovaný vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, neboť nebylo správně posouzeno množství základních životních potřeb, které je schopná zvládat. Žalobkyně trvá na tom, že není schopná zvládat základní životní potřebu mobility, základní životní potřebu stravování a základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby.
3. K základní životní potřebě mobility žalobkyně uvedla, že teoreticky je schopná se pohybovat bez omezení, avšak její mobilita je ztížená či dokonce znemožněná tím, že je jako mentálně postižená neschopná se samostatně pohybovat mimo své bydliště. Žalobkyně se přesouvá z místa bydliště na jiné místo, včetně školy, za asistence jiné osoby. Závěr žalovaného, že je schopná tuto základní životní potřebu zvládat, považuje žalobkyně z uvedených důvodů za nesprávnou.
4. K základní životní potřebě stravování žalobkyně poukázala na skutečnost, že je schopná se v rámci školy dostavit a najíst se příborem ve školní jídelně, nicméně to podle ní neznamená, že je schopná tuto základní životní potřebu zvládat. Žalobkyně k tomu doplnila, že není schopná si sama jídlo připravit, uvařit, ani ohřát. Žalobkyně uvedla, že není schopná si sama namazat ani chleba. Žalobkyně se domnívá, že pod pojem stravování je nutno zahrnout i samotnou přípravu pokrmů, což žalovaný nezohlednil.
5. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby žalobkyně potvrdila, že není léčená na urologii, avšak trpí inkontinencí. Žalobkyně je přesvědčená, že v jejím případě jde o nezvládnutí této základní životní potřeby, přičemž ke stejnému závěru podle jejího mínění dospěla i posudková komise MPSV ze dne 18. 9. 2017. Žalobkyně uvedla, že pomočování během dne může být sice emoční záležitostí, avšak podle jejího názoru to nic nemění na skutečnosti, že tuto základní životní potřebu nezvládá.
6. Žalobkyně je přesvědčená, že není schopná zvládat osm v zákoně vyjmenovaných základních životních potřeb a že vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné osoby s tím, že je nutno ji považovat za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve IV. stupni podle ust. § 8 odst. 1 písm. d) zákona o sociálních službách. Žalovaný podle názoru žalobkyně nesprávně uzavřel, že nezvládá jen šest základních životních potřeb, a proto se žalobkyně domnívá, že byla zkrácena na svých právech. Žalobkyně na podporu svých tvrzení navrhla vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

7. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popsal dosavadní průběh řízení s tím, že v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti Posudkovou komisí MPSV. Žalobkyně v reakci na zasláný posudek ve svém vyjádření uvedla, že jej považuje za neúplný a považovala jej za nesprávný podklad. Žalovaný doplnil, že posudek posudkové komise vyhodnotil jako objektivní a vypovídající podklad pro vydání rozhodnutí. Žalovaný dále uvedl, že prvoinstanční orgán uznal jako nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a osobní aktivity. Posudková komise se s tímto názorem neztotožnila a jako nezvládnutelnou označila také základní životní potřebu péči o zdraví. K žalobkyní namítaným základním životním potřebám mobility, stravování a výkonu fyziologické potřeby žalovaný vycházel z posudku posudkové komise, která se ve svém posudku vyjádřila i k těmto základním životním potřebám. Žalovaný je přesvědčen, že v odvolacím řízení postupoval v souladu s právními předpisy, vycházel z objektivních podkladů, a proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci soudem

8. O žalobě rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť právní zástupce žalobkyně s tímto postupem výslovně vyjádřil svůj souhlas a žalovaný se po řádném poučení soudu, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k této otázce nevyjádřil.
9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.
11. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách.
12. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
13. Podle ust. § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dle odst. 5 musí pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

14. Podle ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
15. Podle ust. § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
16. K této otázce se v obecné rovině vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25 (dostupný na www.nssoud.cz), v němž uvedl: „*V řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přezkoušení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.*“
17. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009, který je dostupný na www.nssoud.cz).
18. Žalobkyně učinila v dané věci sporným, zda zvládá či nikoliv základní životní potřeby mobility, stravování a výkon fyziologické potřeby vymezené pod písm. a), d) a g) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

19. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu mobility považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
20. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
21. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
22. Z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „komise“) ze dne 18. 9. 2017, který byl vypracován v rámci odvolacího řízení v intencích ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách, neboť žalobkyně rozporovala závěry obsažené v prvostupňovém rozhodnutí ze dne 1. 2. 2017, jež vycházelo z posudku o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 4. 1. 2017, soud zjistil, že komise jednala v řádném složení a žalobkyně byla jednání osobně přítomna a vyšetřena prim. MUDr. J. G., odborným lékařem v oboru psychiatrie.
23. Soud v daném případě s ohledem na uplatněné žalobní námitky, výše předestřenou právní úpravu a na případ dopadající judikaturu Nejvyššího správního soudu se zaměřil, zda je posudek komise ze dne 18. 9. 2017 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. K dotyčnému posudku ze dne 18. 9. 2017 soud uvádí, že nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobkyně ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči. Z posudku vyplývá, s jakými podklady bylo pracováno a že bylo mimo jiné vycházeno z posudkového spisu OSSZ Chomutov, spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře MUDr. J. S., sociálního šetření uskutečněné krajskou pobočkou úřadu práce dne 20. 10. 2016 a vlastním vyšetřením žalobkyně při jednání posudkové komise dne 18. 9. 2017.
24. Na základě zdravotní dokumentace, sociálního šetření, které se uskutečnilo dne 20. 10. 2016 v místě bydliště žalobkyně, a vlastního vyšetření žalobkyně při jednání komise dne 18. 9. 2017, dospěla komise k závěru, že žalobkyně nemá posudkově významné omezení mobility, stravování a výkon fyziologické potřeby. Komise v posudku ze dne 18. 9. 2017, konkrétně na stranách 3 – 4 posudku, podrobně rozvedla, z jakých důvodů považuje základní životní potřeby mobility, stravování a výkon fyziologické potřeby žalobkyně za zvládnutelné. Mimo jiné k základní životní potřebě mobility uvedla, že žalobkyně nemá postižení pohybového aparátu a je schopná se normálně pohybovat bez omezení. Doprovod v dopravních prostředcích žalobkyně potřebuje z důvodu mentálního postižení. K základní životní potřebě stravování pak komise uvedla, že žalobkyně je schopná docházet do školní jídelny, přičemž má potíže při přenášení nádob s obsahem kvůli snížené obratnosti, ale sama se nají přiborem. Žalobkyně nemá dietní omezení. K základní životní Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

potřebě výkonu fyziologické potřeby komise uvedla, že u žalobkyně nezjistila těžkou funkční poruchu. Žalobkyně se neléčí na urologii a v jejím případě může jít o emoční záležitost. Pomoc při menstruaci posudková komise nehodnotila jako významnou, neboť se nejedná o každodenní záležitost. Komise uzavřela, že považuje u žalobkyně za nezvládnuté 6 základních životních potřeb, a to orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a osobní aktivity, a proto se jedná o osobu do 18 let věku, která se považuje dle ust. § 8 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost).

25. Tento závěr komise je přitom v souladu i se záznamem ze sociálního šetření ze dne 20. 10. 2016, z něhož vyplývá, že žalobkyně chodí bez kompenzačních pomůcek. Fakt, že žalobkyně vzhledem ke svému mentálnímu postižení nemůže nikam sama a vždy ji musí někdo doprovázet, přičemž její matka ji všude vozí autem, je záležitostí jiné základní životní potřeby, a to orientace, kterou komise vyhodnotila jako nezvládnutou ze strany žalobkyně. Pokud se jedná o další základní životní potřebu, a to stravování, tak ze sociálního šetření vyplynulo, že o víkendu vaří žalobkyni matka, ve školní dny žalobkyně chodí ve škole na obědy, kdy je schopna se sama najíst, a to i za použití příboru, a proto se soud ztotožnil se závěrem komise ohledně toho, že žalobkyně zvládá alespoň v přijatelném standardu základní životní potřebu v podobě stravování. K třetí rozporované základní životní potřebě, a to výkonu fyziologické potřeby, soud uvádí, že ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobkyně sice trpí únikem moči, sama se však převlékne; v případě stolice si sama dojde na toaletu s tím, že pokud je doma, tak ta ji ještě poté sprchuje. Při menstruaci nechodí do školy, vložky musí měnit s matkou a má hodně špatnou náladu. Vzhledem k právě uvedeným skutečnostem má soud za to, že potřeba pomoci při vlastním výkonu fyziologické potřeby v případě žalobkyně není odůvodněna její zdravotním stavem, který byl zjištěn u žalobkyně. Nedostatky v hygieně jsou zohledněny u základní životní potřeby v podobě tělesné hygieny. K uvedenému soud doplňuje, že obtíže žalobkyně při menstruaci nemají většího významu pro učinění závěru o zvládání základní životní potřeby v podobě výkonu fyziologické potřeby, neboť se nejedná o každodenní záležitost a navíc jedná se spíše o otázku zvládání tělesné hygieny, kdy žalovaným v návaznosti na závěry posudkových lékařů bylo konstatováno, že žalobkyně tuto základní životní potřebu nezvládá.
26. V návaznosti na shora uvedené skutečnosti soud považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládnuty za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla) v přijatelném standardu. Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči. V případě, že by se změnil zdravotní stav žalobkyně, může dojít i k přehodnocení nároku na příspěvek na péči.
27. Na tomto místě soud uvádí, že považuje posudek komise ze dne 18. 9. 2017 za úplný, odborný, objektivní a komplexní. V důsledku této skutečnosti proto soud v intencích ust. § 52 s. ř. s. nepřikročil k doplnění dokazování znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, jak bylo navrhováno právním zástupcem žalobkyně. Navíc nelze přehlédnout, že komise oproti posudku o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 4. 1. 2017, kterým argumentoval správní orgán I. stupně, dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá ani základní životní Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

potřebu osobní aktivity. Došlo tak k navýšení počtu nezvládnutelných základních životních potřeb z pěti na šest, to vše za osobní účasti žalobkyně při jednání komise, při kterém byl náležitě přezkoumán její zdravotní stav, jak již soud konstatoval výše.

28. Na základě všech shora uvedených skutečností soud uzavírá, že napadené rozhodnutí shledal jako správné, když se opíralo o dostatečné podklady spočívajících zejména ve vlastním vyšetření žalobkyně při jednání komise dne 18. 9. 2017, sociálního šetření ze dne 20. 10. 2016 a nálezech ošetřujícího lékaře. Posudek komise ze dne 18. 9. 2017, z něhož vycházel žalovaný v rámci své rozhodovací činnosti, se zevrubně vyjadřuje ke všem žalobkyní sporovaným základním životním potřebám, přičemž soud nemá pochybnosti o přesvědčivosti, úplnosti a objektivnosti posouzení zdravotního stavu žalobkyně ve vztahu k nároku na příspěvek na péči, jak bylo učiněno v žalobou napadeném rozhodnutí.
29. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku ad I. podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
30. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší, navíc je ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 30. dubna 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)